

**Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің
Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің
«Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау
жүргізу нәтижелері бойынша
талдамалық анықтама**

Астана қаласы

« 18 » маусым 2024 жыл

Жұмыс тобының құрамы:

Жұмыс тобының жетекшісі – Кәсіпорынның Басқарма Төрағасы – Киясов Е.А.;

Жұмыс тобының мүшелері:

1. Өндірістік қызмет департаменті директорының м. а. – Умиралиева А.М.;
2. Әдіснамалық және метрологиялық қамтамасыз ету департаментінің директоры – Кантарбаева М.Б.;
3. Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры – Жакенова Г.Х.;
4. Бухгалтерлік есеп және есептілік департаментінің директоры – Бейсенова Т.К.;
5. Қызметкерлермен жұмыс және іс жүргізу департаментінің директоры – Ержуманова А.Б.;
6. Маркетинг және сараптамалық қызмет департаментінің директоры – Валеев М.Б.;
7. Стратегиялық даму және халықаралық ынтымақтастық департаменті директорының м.а. – Джусиева Ж.Т.;
8. Шаруашылық қызмет, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар департаментінің директоры – Ауанов Б.С.;
9. Ақпараттық технологиялар департаментінің директоры – Сейденов Т.О.;
10. Мемлекеттік сатып алу департаментінің директорының м.а. – Баяхметов А.А.;
11. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы – Мырзагулов А.М.;
12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің маманы – Естаева С.Т.;
13. Сыртқы сарапшы «ЧК GROW Ltd.» директоры Шакишев К. Д. (кеңесші, ISO 37001:2016 бойынша сертификатталған жетекші аудитор).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу негізі:

1. Кәсіпорынның Басқарма Төрағасының 2024 жылғы 19 наурыздағы № 286 «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бұйрығы.
2. «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» 2024 жылғы 19 наурыздағы № 286 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Кәсіпорын Басқармасы Төрағасының м.а. 2024 жылғы 19 сәуірдегі № 383 бұйрығы.

3. «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» 2024 жылғы 19 наурыздағы № 286 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Кәсіпорынның Басқарма Төрағасының 2024 жылғы 13 мамырдағы № 438 бұйрығы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезеңі: 2024 жылғы 29 наурыздан 4 маусымға дейін.

Кәсіпорын қызметінің талданатын кезеңі: 2023 жыл.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектісінің атауы:

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің «Ұлттық сараптама орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны (бұдан әрі – Кәсіпорын).

Талдау Қазақстан Республикасының Конституциясын, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 18.11.2015 ж. № 410-V Заңының 8-бабының 5-тармағымен; Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің 19.10.2016 ж. №12 үлгілік қағидалары (16.01.2023 жылғы №21 өзгерістермен); 30.12.2022 жылғы №488 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдармен; 2024 жылға арналған №4 «Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл» үлгілік базалық бағытын іске асыру жобаларының картасын басшылыққа ала отырып жүргізілді.

Кәсіпорын туралы

Кәсіпорын халықтың санитарлық-эпидемиологиялық саламаттылығын қамтамасыз ету саласындағы қызметті жүзеге асырады. Кәсіпорын Қазақстан Республикасының бүкіл аумағын қамтитын кең филиалдық желісі бар жүйе болып табылады. Кәсіпорын Орталық аппараттан және оның 21 филиалынан тұрады:

19 облыстық және оның ішінде 2 Алматы және Астана қалалары бойынша;

176 қалалық және аудандық бөлімшелер;

Шымкент және Алматы қалаларындағы 2 дезинфекция орталығы.

Бүгінгі таңда Кәсіпорында келесі құрылымдар жұмыс істейді:

Коммуналдық гигиена бөлімшелері бар санитарлық-гигиеналық зертхана, тамақтану гигиенасы, еңбек гигиенасы, электромагниттік өрістер және басқа физикалық факторлар, полимерлі материалдар мен басқа химиялық заттардың токсикологиясы;

Сынамаларды қабылдау және іріктеу бөлімі;

Дезинфекция бөлімі;

Жоғары технологиялық зерттеулер зертханасы;

Радиологиялық зертхана;

Бактериология және паразитология бөлімшелері бар бактериологиялық зертхана; Вирусологиялық зертхана;
Аса қауіпті инфекциялар зертханасы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылды:

1) талдау объектісінің қызметіне қатысты ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау (бұдан әрі – СЖТІТ) жүргізуді бастамас бұрын жұмыс тобы ақпарат жинау бойынша жұмыс жүргізді:

1) талдау объектісінің қызметін реттейтін құқықтық актілер, ішкі құжаттар;

2) талдау объектісінің қызметі туралы ведомстволық статистикалық есептілік;

3) талдау объектісінің қызметі туралы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының ақпараттық жүйелерінің деректері;

4) талдау объектісіне қатысты бұрын мемлекеттік органдар жүргізген тексерулердің нәтижелері;

5) ішкі аудит қызметтерінің бақылау іс-шараларының нәтижелері;

6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері;

7) бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар;

8) талдау объектісіне қатысты жеке және заңды тұлғалардың өтініштері;

9) талдау объектісінің қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін анықтау және жауапқа тарту туралы мәліметтер;

10) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бұрын жүргізілген ішкі талдау нәтижелері;

11) талдау объектісі қызметкерлерінің сауалнамасының (сұхбатының) нәтижелері;

12) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де ұсынылған мәліметтер.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің шарттары мен себептерін анықтау және ұсынымдар әзірлеу үшін жұмыс тобының мүшелері әртүрлі талдау әдістерін қолданды, соның ішінде Кәсіпорын ақпаратын жинау және зерттеу, әңгімелесу, сұхбат, фокус-топтарда талқылау, миға шабуыл ұқсас және сабақтас салаларда, ұйымдарда, бизнес-процестерде, жобаларда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша тәжірибені жинау және қорыту, сценарийлерді талдау, жағдайды модельдеу және т. б.

Комиссия мүшелері жинау және қорытындылау үшін Кәсіпорынның қызметі туралы ақпарат, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаудың алдындағы жылдағы есептік деректер мен құқықтық статистика жиналды.

Ақпарат көздерінің дұрыстығы мен өзектілігі, Кәсіпорынның қызметі туралы есептер оларды ұсынған құрылымдық бөлімшелер басшыларының қолдарымен расталады.

Бас прокуратураның Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің, Жоғарғы Соттың сот актілері банкінің Кәсіпорынның лауазымды тұлғаларын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жауапкершілікке тарту туралы деректерінен мәліметтер зерделенді.

1. Талдау жүргізуге негіз болып табылады:

1) Қазақстан Республикасы Президентінің 2021 жылғы 13 қыркүйектегі № 659 Жарлығымен бекітілген Мемлекет басшысының 2021 жылғы 1 қыркүйектегі «Халық бірлігі және жүйелі реформалар - ел өркендеуінің берік негізі» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 88-тармағы;

2) Қазақстан Республикасының 2022-2026 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының тұжырымдамасы.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Кәсіпорынның қолданыстағы құжатталған ақпаратын тексеру

ISO 37001:2016 «Парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесі» халықаралық стандарты әлемдік тәжірибеде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тиімді құрал болып табылады. ISO 37001 сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын енгізген ұйым «Парасатты компания» мәртебесін алады.

Стандарт талаптарды белгілейді және Кәсіпорын ішінде парақорлыққа қарсы күрес жүйесін құру, енгізу, қолдау және жетілдіру бойынша ұсыныстарды қамтиды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесін меншік нысанына, қызметінің ерекшелігі мен ауқымына, қызметкерлер саны мен юрисдикциясына қарамастан кез келген ұйым енгізе алады.

ISO 37001:2016 парақорлықтың алдын алуға, Кәсіпорын мен барлық мүдделі тараптар үшін сауатты жұмыс істеу мен бәсекеге қабілетті ортаны қамтамасыз етуге, сондай-ақ ішкі корпоративтік мәдениетті нығайтуға бағытталған.

Талдау шеңберінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Кәсіпорынның жұмыс тобына, сондай-ақ Кәсіпорынның ресми сайтында орналастырылған ISO 37001:2016 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігіне Кәсіпорынның қолданыстағы құжатталған ақпаратын тексеру жүзеге асырылды.

Бүгінгі таңда жоғарыда аталған стандарт Кәсіпорында енгізілмеген.

Диагностикалық аудит жүргізу үшін Кәсіпорын өзінің негізгі ішкі құжаттарына, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша қолжетімділік берді.

Қорытындылар мен ұсыныстар. Кәсіпорынның қолданыстағы құжатталған ақпаратын талдау ISO 37001 ұлттық және халықаралық стандартына сәйкес парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесінің (бұдан әрі – ПҚКМЖ) жұмыс істеуі үшін қабылданатын шаралардың жеткіліксіз деңгейін көрсетті.

Парақорлық жағдайларының алдын алу, анықтау және оларға жауап беру және негізделген және тиісті шараларды қабылдау бойынша ұсыныстар.

1) Ресурстар

Кәсіпорын басшылығы қажеттілікті талдайды және қажет болған жағдайда ПҚКМЖ-ін әзірлеу, енгізу, қолдау және үнемі жақсарту үшін қажетті ресурстарды бөледі.

Бұл ретте қолданыстағы ішкі ресурстарға байланысты шектеулерді ескеру қажет.

Ресурстарды бөлу кезінде негізгі бағыттарды анықтаңыз:

- қолда бар ресурстардың мүмкіндіктері мен кемшіліктерін есепке алу;
- негізгі және қолдау процестерін білікті персоналмен қамтамасыз ету;
- қызметкерлердің біліктілігін арттыру;
- ақпараттық қамтамасыз етуге және қызметті автоматтандыруға қаражат бөлу;
- өндірістік үй-жайлар мен жабдықтарды ұстауға қаражат бөлу;
- сыбайлас жемқорлық жағдайларының немесе сыбайлас жемқорлық жағдайларына күдіктің туындауы, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің негізсіз артуы.

2) Құзыреттілік

Барлық қызметкерлерге қатысты Кәсіпорынға ПҚКМЖ шеңберінде басқарудың мынадай құралдары енгізілсін:

- қызметкер жұмысқа кіріскеннен кейін бір ай ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясатқа қол жеткізуге мүмкіндік беру;
- қызметкер жазаланбайды (лауазымын төмендету, жоғарылатуға кедергі жасау, тәртіптік шаралар, ауыстыру, жұмыстан шығару, қорқыту және қудалау):

Кәсіпорын төмендетпеген сыбайлас жемқорлық тәуекелінің төмен деңгейінен жоғары болуы туралы негізді түрде болжаған кез келген операцияға қатысудан бас тартқаны үшін;

немесе адал ниетпен жасалған хабарламалар үшін немесе адамның өзі бұзушылыққа қатысқан жағдайларды қоспағанда, парақорлық әрекеттерінің, нақты немесе болжамды жағдайларының немесе Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясатын бұзушылықтардың немесе ПҚКМЖ талаптарының болуына шынайы сенімділікке байланысты.

3) Хабардарлық және оқыту

Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы олардың рөлі мен маңыздылығы туралы хабардар болуын қамтамасыз ету:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясатпен танысу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттармен танысу;
- қызметкерлердің ПҚКМЖ нәтижелілігіне қосқан үлесі, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы түсіндіру жұмыстарымен;
- ПҚКМЖ белгілеген талаптарға сәйкес келмеу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу салдары туралы түсіндіру жұмыстарымен;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерімен және парақорлықпен келтірілуі мүмкін залалмен танысу;
- олардың міндеттеріне байланысты пара ұсынылуы мүмкін жағдайлармен және осы жағдайларды қалай тануға болады;

- жұмыскерлер сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мен оны болдырмауға қалай көмектесе алатындығы туралы хабардар болу, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың негізгі белгілерін тану;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметті жақсартудан және сыбайлас жемқорлыққа күдік туралы хабарлаудан түсетін пайданы қоса алғанда, олардың ПҚКМЖ нәтижелілігіне қосқан үлесі туралы хабардар болу;

- ПҚКМЖ талаптарын сақтамаудың хабардарлығы, асқынулары және ықтимал салдары;

- жұмысшылар кез-келген күдік туралы қалай және кімге хабарлауы керек екендігі туралы хабардар болу;

4) Коммуникациялар

ПҚКМЖ нәтижелілігін қамтамасыз ету үшін оны әзірлеу және өзгерту кезінде қажетті ақпарат алмасуды көздеу (реттеу), ол мыналарды қамтуы тиіс:

- қандай ақпарат беріледі;
- ақпарат қашан беріледі;
- ақпарат кімге беріледі;
- ол қалай беріледі;
- ақпаратты кім береді.

Ақпараттандыру ПҚКМЖ нәтижелілігі мәселелерін қамтуы тиіс, оның ішінде:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент саласындағы саясат;
- тиісті мақсаттар;
- қызметкерлердің ПҚКМЖ нәтижелілігін қамтамасыз етуге қосқан үлесі және менеджмент жүйесін жақсартудың пайдасы туралы ақпарат;
- ПҚКМЖ талаптарына және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамаға сәйкессіздіктердің салдары туралы.

Қызметкерлердің коммуникациялары коммуникациялардың мақсатын, олардың уақытын немесе жиілігін, коммуникацияларға қатысушыларды, коммуникациялардың неғұрлым қолайлы әдісін ескере отырып белгіленуі тиіс.

5) Жедел жоспарлау және басқару

Кәсіпорын барлық қолжетімді ақпаратты пайдалана отырып, тұтастай алғанда да, жекелеген бағыттар бойынша да қызметке тән әлеуетті сыртқы және ішкі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тұрақты негізде айқындауы, талдауы және бағалауы қажет.

Кәсіпорын өз қызметіне анықталған тәуекелдерге сәйкес келетін сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша тиісті және тиімді рәсімдер кешенін әзірлеп, енгізуі және олардың сақталуын бақылауы қажет.

6) Қаржы саласындағы шаралар

Кәсіпорын іскер серіктестермен жасалатын шарттарды қаржылық бақылау тетіктерін қолдануы қажет.

Шарт бойынша төлемді бастайтын Кәсіпорын қызметкері осы төлемді мақұлдау құқығын алып тастауы керек. Төлемді мақұлдайтын тұлға төлемді бастаушы тұлғамен бір құрылымдық бөлімшеде болуы мүмкін.

Іскер серіктестің жұмыстарды орындау немесе қызметтер көрсету фактілері қол қойылған шарттың және актінің болуымен расталады.

Кәсіпорындағы іскер серіктеске әр түрлі құрылымдық бөлімшелерден кемінде екі қызметкер төлем жүргізуді бекітуді көздеу.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың алдын алу шаралары және Кәсіпорынның ПҚКМЖ жақсарту, қолдау және жақсарту аспектілері ретінде мыналар ұсынылады:

1) басым бағыттарды, нысаналы индикаторларды, ресурстарды және т. б. көздейтін Кәсіпорынды дамытудың 2024-2028 жылдарға арналған стратегиясын әзірлеу.

2) Даму жоспарын қалыптастыру кезінде Даму стратегиясында айқындалған нысаналы индикаторларға қол жеткізуді ескере отырып, мақсаттарды айқындау, іс-шараларды, қажеттіліктер мен ресурстарды жоспарлау;

3) Кәсіпорын басшысының негізделген және заңды шешім қабылдауы үшін адами, материалдық және қаржылық ресурстарды талап ететін бастамаларды келісу, талқылау, жаңа технологияларды енгізу және т.б. тәртібін әзірлеу.

Шешім қабылдау кезінде, бекіту, келісу рәсімдерінде және т. б. тұлғалардың дербес жауапкершілігін көздеу;

4) бизнес-процестерге қатысты ішкі құжаттарды (ережелер, қағидалар, регламенттер, нұсқаулықтар, формулярлар және т. б.):

- тәртіптік жаза қолдану туралы;

5) құрылымдық бөлімшелер сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің тізіліміне енгізе отырып, ішкі және сыртқы факторларды, мүдделі тараптардың талаптарын, заңнаманы және басқа да міндетті талаптарды ескере отырып, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіруді, бағалауды және талдауды жүргізісін.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы Заңның 16-бабына сәйкес; ISO 37001 - "Тәуелсіздік" стандартының 5-бөлімі, 5.3.2, А. 6.2-бөлімі сәйкестік үшін жауапкершілік тағайындалған тиісті тұлға(лар) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін көтеретін ұйымның қызметіне мүмкіндігінше жеке қатыспайтынын білдіреді.

А. 6.4 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларға (комплаенс-қызмет) сәйкестікті қамтамасыз ету қызметінің негізгі жауапкершілігі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін әзірлеу мен енгізуге жетекшілік ету болып табылады. Мұны ұйымдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаға сәйкестікті қамтамасыз ету жөніндегі шаралар үшін тікелей жауапкершілікпен шатастыруға болмайды. Әрбір адам ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарын ұстануды қоса алғанда, этикалық және өзге де ережелерді сақтау тұрғысынан өзі үшін жауапты болады. Көшбасшылық ұйымның өзі жауап беретін бөліктерінде сәйкестікке қол жеткізуде жетекші рөл атқаратыны ерекше маңызды).

б) Обеспечить юридическую экспертизу, оценку разрабатываемых и принимаемых документов, заключаемых сделок и т.п.

Шартты сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне қатысты.

Кәсіпорын басшылығы болашақта туындауы мүмкін келесі шартты сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне назар аударсын.

Кадрлармен толық қамтамасыз етілмеуі. Ұйымдағы көптеген Бос орындар сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудыруы мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шартты түрде жол беріледі. Бос орындар көп болған кезде лауазымдарды жалдау және сату, жұмысшылар немесе басшылар бос лауазымдарға туыстарын, достарын немесе пара ұсынатын адамдарды тағайындау үшін өз өкілеттіктерін теріс пайдалануы мүмкін. Бұл әкелуі мүмкін:

- "Өлі жандар" деп аталатындардың пайда болуы;
- қабілетсіз кадрларға, сондай-ақ жұмысқа қабылдау кезінде адал бәсекелестікке нұқсан келтіруге;
- іріктеу процесінде үміткерлердің дағдылары мен біліктіліктерін жеткіліксіз бағалау және ұзақ мерзімді перспективада проблемалар туғызу;
- қызметкерлер арасында наразылық туғызу және басшылыққа деген сенімге нұқсан келтіру;
- ресурстарды ұтымсыз жұмсауға және неғұрлым білікті кандидаттардың мүдделеріне нұқсан келтіруге.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсынымдар:

Кәсіпорында көптеген Бос орындар болған кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту үшін бірқатар негізгі тәжірибелер мен қағидаттарды ұстану ұсынылады:

- *этикалық стандарттар*: жұмысқа қабылдау процесіне қатысатын қызметкерлердің пара алуға және сыбайлас жемқорлықтың басқа түрлеріне қатысты этикалық стандарттар мен ережелерді анық түсінуін және бұзушылықтардың жазалануын қамтамасыз ету;

- *оқыту және хабардар болу*: қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық тәуекелдері және олардың алдын алу тәсілдері туралы тұрақты оқытуды жүргізу. Жұмысқа қабылдау процедуралары мен саясаты туралы ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету.

- *сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет*: Адал және әділ жалдау рәсімдерінің маңыздылығын көрсету үшін Кәсіпорын ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет пен заңдарды сақтау құндылықтарын насихаттау.

Мүдделер қақтығысын реттеуге қатысты.

Ішкі құжаттарда шартты түрде сыбайлас жемқорлық тәуекеліне жол беріледі:

- мүдделер қақтығысын мониторингілеу және реттеу жөніндегі функциялар жүктелген адамның болмауы;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және болдырмау жөніндегі ұсынымдар:

- қызметкерлермен жұмыс және іс жүргізу департаментінің басшысы / кадр қызметі бөлімінің қызметкерлері жұмысқа қабылдау және кадрларды одан әрі

ротациялау кезінде мүдделер қақтығысын мониторингілеу және реттеу бойынша жауапты болып бекітілсін (тиісті бұйрық Басқарма Төрағасы).

Шартты түрде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы және өзге де белгіленген нормативтерді бұзумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар.

Тәуекелдерді жою бойынша ұсыныстар:

- ішкі нормативтік құжаттарға, оның ішінде қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарына тексеру жүргізу.

- жұмыскерлердің лауазымдық нұсқаулықтарын қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамамен сәйкестендіруге және мынадай толықтырулар енгізуге:

ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕРДІҢ БАСШЫЛАРЫ

Құқықтар

Департамент / қызмет / бөлім басшысының құқылы:

Басшылықтың қарауына осы нұсқаулықта көзделген міндеттерге байланысты жұмысты жетілдіру жөнінде ұсыныстар, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін жетілдіру жөнінде ұсыныстар енгізу.

Еңбек ұжымы жиналыстарының қарауына шығарылатын Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерін, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін талқылауға қатысу.

ЖҰМЫСТЫ БАҒАЛАУ ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК

Департамент / қызмет / бөлім басшысы:

...

- Кәсіпорында қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын қамтамасыз ету жөніндегі ережелерді бұзу.

ЛАУАЗЫМДАРДЫ АТҚАРУШЫЛАР

ҚҰҚЫҚТАР

Қызметкер (маман) еңбек ұжымы жиналыстарының қарауына шығарылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерін, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін талқылауға қатысуға құқылы.

ЖАУАПКЕРШІЛІК

Қызметкер (маман) Кәсіпорында қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын қамтамасыз ету жөніндегі Ережелерді бұзғаны үшін жауапты болады.

Зерттеу нәтижелерін беруге қатысты шу деңгейін өлшеу, дыбыс оқшаулау.

Кәсіпорын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 20 тамыздағы № 84 бұйрығымен бекітілген 037/Е нысанындағы медициналық құжаттаманың қосымшасына сәйкес шу, дыбыс оқшаулау деңгейлерін өлшеу хаттамасын зерттеу нәтижелерін береді және бағдарламалық қамтамасыз етудің бірыңғай кешеніне (бұдан әрі - БҚБК) толтырады. БҚБК

платформасында зерттеулер бойынша деректерді енгізу кезінде зерттеудің барлық хаттамалары көрсетіледі. Алайда, "дыбыс оқшаулауын өлшеу жөніндегі сараптамалық қорытынды" Кәсіпорынның басқарма төрағасының 2020 жылғы 26 наурыздағы № 204 бұйрығына қосымша, ол хаттамаға қоса беріледі, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 20 тамыздағы № 84 бұйрығымен бекітілмегендіктен, БҚЕБК платформасына енгізілмейді.

Дұрыс емес мәліметтермен дыбыс оқшаулауын өлшеу бойынша сараптамалық қорытынды берудің **сыбайлас жемқорлық тәуекелі бар.**

Тәуекелдердің алдын алу бойынша ұсыныс.

Әдіснамалық және метрологиялық қамтамасыз ету департаменті Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Комитетіне хат жолдасын, кейіннен Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 20 тамыздағы № 84 бұйрығына толықтыру үшін құрылыс нормалары мен қағидаларына сәйкестігі туралы қорытындылары бар сараптамалық қорытынды берсін.

Талдау, диагностикалық аудит және оқыту жүргізу кезінде жұмыс тобы құрылымдық бөлімшелерден алынған ақпаратқа қатысты бейтараптық және құпиялылық қағидаттарын сақтады.